

**CENTRUL JUDEȚEAN DE RESURSE ȘI ASISTENȚĂ
EDUCAȚIONALĂ MARAMUREȘ**

CENTRUL LOGOPEDIC ȘCOLAR

EVALUAREA LOGOPEDICĂ PENTRU TULBURĂRILE DISLALICE

Profesor logoped Alexandra M. Groza

COMISIA METODICĂ NR. 4 A PROFESORILOR LOGOPEZI

16 OCTOMBRIE 2025

CE ESTE EVALUAREA LOGOPEDICĂ

Evaluare logopedică este un proces complex, continuu și dinamic de cunoaștere și estimare cantitativă și calitativă a particularităților dezvoltării și a capacităților de învățare a copilului. În cadrul evaluării, se examinează, studiază și se verifică amănunțit diferite informații, despre datele familiale, anamnezice, examen somatic și funcțional și / sau psihologic, pentru a pune un diagnostic.

Evaluarea măsoară progresele realizate, constată ameliorări, stagnări sau regrese, în funcție de care se stabilesc obiectivele intervenției în etapele următoare sau se încheie demersul logopedic.

În cadrul evaluării este esențial administrarea unor instrumente validate științific și coroborarea acestora cu alte surse de informare, precum fișe medicale, interviul cu părinții, informații de la alți specialiști, observarea clinică, examinarea mecanismelor vorbirii etc.

De asemenea, în urma evaluării logopedice se poate realiza planificarea și programarea activității terapeutice, care orientează elaborarea unui program de intervenție logopedică și/sau a planului de intervenție personalizat.

DEMERSUL EVALUATIV

În cadrul cabinetelor logopedice școlare realizăm:

I. Evaluare inițială - constatativă.

Acest tip de evaluare are o funcție diagnostică și prognostică.

II. Evaluarea formativă - are drept obiectiv general susținerea procesului de corectare prin acordarea unui feedback prompt copiilor cu privire la stadiul atingerii rezultatelor, fiind însoțită de îndrumarea individualizată a acestora și/sau reproiectarea activității de intervenție.

III. Evaluarea finală - se stabilește stadiul procesului corectiv-terapeutic, prin aplicarea unor teste de evaluare și înregistrarea performanțelor obținute.

EVALUAREA INIȚIALĂ

Obiectivele acesteia sunt:

- *identificare, inventariere, clasificare, diagnosticare;*
- *stabilirea nivelului actual de performanțe al copilului;*
- *stabilirea încadrării educaționale;*
- *stabilirea parametrilor programului de intervenție personalizată.*

Instrumentele pentru evaluarea logopedică și pentru stabilirea diagnosticului:

- ✓ *fișa logopedică;*
- ✓ *set probe pentru examenul somatic și funcțional, dezvoltare psihomotrică, examinarea praxiei, a lateralității, orientare spațială, examinarea respirației, percepția auditiv-verbală, a ritmului și fluenței în vorbire;*
- ✓ *fișa pentru evaluarea pronunției;*
- ✓ *probe pentru cunoașterea vârstei psihologice a limbajului (A. Descoeurdes)*
- ✓ *probe pentru determinarea nivelului de dezvoltare a limbajului și înțelegerea unor cuvinte familiare;*
- ✓ *fișa Portage pentru evaluarea limbajului;*
- ✓ *scala de calcul pentru dezvoltarea limbajului C. Păunescu;*
- ✓ *fișe cu exerciții specifice corectării pronunției deficitare pentru fiecare sunet etc.*

Fișa logopedică

FISA DE EXAMINARE, DIAGNOSTICARE ȘI TERAPIE LOGOPEDICĂ

Nr. fișei: ..... Numele examinatorului:
Data întocmirii: ..... Profesor logoped, ...

I. Date personale

Nume și prenume ..... Data nașterii .....
Domiciliul ..... Clasa/grupa ..... Inv./edu .....

II. Date familiale

Numele părinților Vârsta Naționalitatea Ocupația Nr. copii
M: .....
T: .....
Limba maternă și a mediului înconjurător: ..... Structura familială .....

III. Date anamnezice

Antecedente fiziologice și patologice: .....
Starea sănătății: în trecut ..... în prezent .....

IV. Examenul somatic și funcțional

Aparatul fonarticulator: .....
Motricitate ..... Respirație .....
Auz fonematic ..... Alte aspecte .....

V. Limbajul oral și scris

• Pronunția sunetelor și a cuvintelor:

Reproducerea fonemelor pe bază de auz ..... Confundarea sunetelor .....
Omisțiuni ..... Substituirii ..... Distorsiuni .....
Ritm și fluența vorbirii ..... Tonalitatea vocii .....
Calitatea vorbirii: independente ..... reflectată ..... în șoaptă .....
Bălbăială .....

• Scrierea și citirea:

Copiere ..... Dictare ..... Citire .....
Structura grafică ..... Structura logică .....
Omisțiuni ..... Inversări ..... Confundarea sunetelor .....

VI. Examinare psihologică (facultativ, în funcție de necesitate)

Intelect .....
Memorie ..... Atenție ..... Afectivitate .....
Orientare spațială ..... Temporală ..... Lateralitate .....
Comportament/conduită .....

VII. Diagnosticul tulburărilor de limbaj

.....
.....
.....

• Etiologie

.....
.....

Evidența frecvenței la orele de logopedie

LUNA	ZIUA											
Octombrie												
Noiembrie												
Decembrie												
Ianuarie												
Februarie												
Martie												
Aprilie												
Mai												
Iunie												

Observații:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

EVALUARE SEMESTRIALĂ

- Tulburarea se menține
- Ameliorare
- Corectare

EVALUARE ANUALĂ

- Tulburarea se menține
- Ameliorare
- Corectare

II. EXAMEN SOMATIC ȘI FUNCȚIONAL

EXAMINAREA CORPULUI			
	Criterii urmărite	Aspect ;Modalități de realizare a mișcărilor	Observații
1	Conformația corpului	mare, mic, dis/ proporționat, gras, slab, etc.	
2	Conformația capului	mare, mic	
3	Cavitatea toracică	îngustă, turtită, carențată	
4	Membrele	rahitice, deformat, pareice	
EXAMINAREA APARATULUI FONARTICULATOR			
5.	Cavitatea bucală	normală, deformată	
	Palatul dur	înalt, îngust, turtit și plat, despicat, scurt	
	Văhul palatin	paretic, scurt, deformat, lipsă	
	Limba	hipoglosie, macroglosie, fren prins sau scurt	
	Buzele	despicate, groase, scurte, căzute, subțiri, buză de iepure	
	Maxilarele	prognatism, progenie, mușcătura deschisă,	
	Dinții	diastemă, în afara arcului dentar, lați, mărunți	
	Sistemul nazal	vegetații adenoide, deviație de sept, etc.	
	Deglutiția	prezent sau nu reflexul de înghițire, salivatie abundentă, etc	

INTEGRITATEA FUNCȚIONALĂ A APARATULUI FONARTICULATOR:

Nr. Crt.	Componentele aparatului fonarticulator	Bună/ Normală	Deficitară	Observații
1.	Sistemul labio-comisural: <ul style="list-style-type: none"> • simetrie: • integritate: • mobilitate: • forță: 			
2.	Aparatul dental: <ul style="list-style-type: none"> • integritate: • formă: • mușcătură: • aspecte particulare ale dinților: 			
3.	Maxilare: <ul style="list-style-type: none"> • forma mandibulei: • forma arcurilor maxilarelor: 			

4.	<ul style="list-style-type: none"> • prognatism inferior sau superior <p>Limba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • formă: • mobilitate pe plan transversal și longitudinal: • mărimea: • inserția: • frenul: 			
5.	<p>Palatul dur:</p> <ul style="list-style-type: none"> • formă: • amplitudinea bolții: 			
6.	<p>Palatul moale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mobilitate: • formă: • mărime: 			
7.	<p>Uvula:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mobilitate: • integritate: • formă: • mărime: 			
8.	<p>Sistemul nazal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • inflamații acute sau cronice: • dureri de sept nazal: • malformații: 			

III. EXAMENUL COMPLEX AL PSIHOMOTRICITĂȚII

- III.1. Examinarea motricității aparatului fonator
 III.2. Examinarea praxiei: proba LIEBMAN
 III.3. Testul OZERETSKI – GULLMAN
 III.4. Examinarea lateralității
 III.5. Determinarea orientării spațiale - PIAGET - HEAD

III.1. EXAMINAREA MOTRICITĂȚII APARATULUI FONATOR:

Nr. Crt.	Aspecte urmărite	Modalități de realizare a mișcărilor	Observații
1.	Buze:		
2.	Limba:		
3.	Palat moale:		
4.	Mișcarea mușchilor obrazului:		

III.2. EXAMINAREA PRAXIEI: PROBA LIEBMANN:

Nr. Crt.	Aspecte urmărite	Modalități de realizare	Observații
1.	<p>Mișcări simple:</p> <ul style="list-style-type: none"> • strânge pumnii: • bate din palme: • mâinile strânse, desfăcute, degetele răsfirate: • scoate limba, umflă obraji: 		
2.	<p>Mimică gesticulară:</p> <ul style="list-style-type: none"> • amenință: • fă „pa”, mângâie, strâmbă-te, fă bezele: • salută: • împreună mâinile: 		
3.	<p>Mișcări de imitație și cu scop:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bate la ușa: • prinde muște: • cântă la pian: • sună: • numără bani: • înoată: 		
4.	<p>Manipularea obiectelor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mută cana: • aprinde lumânarea: • toarnă apă în pahar: • fă un nod: • bate spuma: 		
5.	<p>Imitarea unor mișcări simple și complicate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pe cale vizuală: • pe cale kinestezică: 		

III.4. EXAMINAREA LATERALITĂȚII:

Nr. Crt.	Aspecte urmărite	Modalități de realizare	Observații
1.	<p>Probe motorii pentru determinarea lateralității membrilor superioare:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aruncarea diferitelor obiecte: • manipularea obiectelor (minge, creion): • bătaia din palme: • încrucișarea mâinilor în față: 		
2.	<p>Probe motorii pentru determinarea lateralității membrilor inferioare:</p> <ul style="list-style-type: none"> • săritura într-un picior: • sărirea corzii: • lovirea mingii cu piciorul: 		
3.	<p>Probe pentru stabilirea lateralității oculare:</p> <ul style="list-style-type: none"> • privirea cu un singur ochi printr-un tub: • țintirea la punct fix: • suprapunerea de la distanță a creionului peste o linie verticală, pe bază de control monocular: 		

PROFILUL DOMINANTEI LATERALE

Nume/prenume elev: .....

Șc. .... Cls.....

Data examinării: .....

FIȘĂ DE ÎNREGISTRARE

I. Performanțe manuale

A. Gesturi

Gesturi	Prima dată	A doua oară
a) Încrucișarea brațelor		
b) Încrucișarea mâinilor		
c) Suprapunerea palmelor		
d) Crucea		
e) Suprapunerea pumnilor		
f) Prinderea mâinilor la spate		

B. Acțiuni

Acțiuni	Mâna dreaptă	Mâna stângă		
Cu o singură mână	Ciocanul	1	1	
	Scoaterea cuielor	2	2	
	Pieptănatul	3	3	
	Punctare	3	3	
	Total	Total		
Acțiuni bimanuale	Deșurubarea dopului			
	Aprinderea chibritului			
	Cărți de joc	1 3 5		
		2 4 6	Total	Total

III.5. PROBA PENTRU DETERMINAREA ORIENTĂRII SPAȚIALE (DREAPTA-STÂNGA) – PIAGET - HEAD:

Sursa: "Evaluarea în actul educațional – terapeutic" – Elena Vlad, Ed. PROHUMANITATE, 1999

Vârsta	Probe	Nr. de probe corecte	Notare
6 ani	Dreapta – stânga: copilul trebuie să recunoască asupra propriei lui persoane, care este stânga și care este dreapta: 1. arată mâna stângă; 2. arată mâna dreaptă; 3. arată ochiul drept;	3/3	
7 ani	A. Executarea de mișcări la comandă: 1. du mâna dreaptă la urechea stângă; 2. du mâna stângă la ochiul drept; 3. du mâna dreaptă la ochiul stâng; 4. du mâna stângă la urechea dreaptă; B. Poziția a două obiecte (două mingi de culori diferite): 5. mingea roșie este la dreapta sau la stânga ? 6. mingea albastră este la dreapta sau la stânga ?	5/6	
8 ani	Dreapta – stânga, recunoaștere asupra altei persoane care stă în față: 1. atinge mâna mea stângă; 2. atinge mâna mea dreaptă; 3. în ce mână am mingea ?	3/3	
99 ani	Imitarea mișcărilor făcute de profesorul cu care stă față în față: 1. mâna stângă la ochiul drept; 2. mâna dreaptă la ochiul drept; 3. mâna dreaptă la ochiul stâng; 4. mâna stângă la urechea stângă; 5. mâna dreaptă la urechea dreaptă; 6. mâna stângă la urechea dreaptă; 7. mâna dreaptă la urechea stângă; 8. mâna stângă la ochiul stâng;	6/8	
10 ani	Reproducerea mișcărilor după anumite figuri schematice: 8 mișcări de executat, cu următoarele explicații: „vei face același lucru ca și cel din desenul din față, cu aceeași mână sau același picior” (se pot executa mișcărilor de la 9 ani).	6/8	
111 ani	Recunoașterea pozițiilor a trei obiecte. Materiale: trei mingi (cuburi) depărtate una de alta la cca. 15 cm așezate de la stânga la dreapta (ex: roșu, galben, albastru). Explicație orală: „Vei sta cu mâinile la spate, fără să te miști. Vezi în fața ta cele trei mingi. Vei răspunde cât de repede posibil întrebărilor pe care ți le voi pune: 1. mingea roșie este la dreapta sau la stânga celei albastre ? 2. mingea roșie este la dreapta sau la stânga celei galbene ? 3. mingea albastră este la dreapta sau la stânga celei roșii ? 4. mingea albastră este la dreapta sau la stânga celei galbene ? 5. mingea galbenă este la dreapta sau la stânga celei roșii ?	5/6	

Notarea:

Se notează cu + probele bune (reușite);

Se notează cu -/+ probele corectate spontan;

Se notează cu – probele nereușite;

Două greșeli corectate spontan (-, +) le considerăm o reușită.

IV. EXAMINAREA RESPIRAȚIEI

Caracteristici urmărite	Manifestări posibile	Observații
Tipul de respirație	diafragmatică, costal superior, combinată	
Intensitatea expirației pulmonare	normală, superficială, spastică	
Tulburările de ritm și fluență în vorbire ce pot influența respirația	Vorbirea în timpul inspirației O respirație scurtă, întreruptă Spasme respiratorii (o oprire de lungă durată la începutul unui cuvânt sau al unei fraze.)	

V. EXAMINAREA FUNCȚIEI AUDITIVE

Sursa: "Evaluarea în actul educațional – terapeutic" – Elena Vlad, Ed. PROHUMANITATE, București, 1999

V.I. Percepția auditivă

1. Probe neverbale. I se cere copilului să recunoască cu ochii închiși diverse zgomote produse de obiecte sau ființe: căderea unei monede sunetul sticlei

sunetul unei legături de chei
tic-tac-ul ceasului
mototolirea unei hârtii aplauze
sunete emise de diferite animale
voci ale unor personaje
strănutul
plânsul unui copil
sunetul unui instrument muzical

2. Probe verbale.

a) Examinatorul, având fixat în dreptul feței un ecran (cartonaș), pronunță sunete, silabe, cuvinte, propoziții, pe care copilul, așezat la distanță de 1 m, trebuie să le reproducă. Cuvintele sunt pronunțate fără accent, lent, monoton. Proba poate evidenția deficiențe ale auzului fonematic.

b) Proba „vocii șoptite” (ecranate):

- neînțelegerea vorbirii în șoaptă până la 4 - 6 m = hipoacuzie ușoară
- neînțelegerea vorbirii în șoaptă până la 1 - 4 m = hipoacuzie medie
- neînțelegerea vorbirii în șoaptă până la 1 m = hipoacuzie gravă

Examenul trebuie să fie bilateral, pentru fiecare ureche (una fiind obturată). Desigur, în cazul evidențierii unei acuități auditive scăzute se recomandă **examenul audiometric**, efectuat de medicul specialist.

V.II. Percepția auditiv-verbală

Nr. Crt.	Coordonatele funcției auditive	Se realizează bine	Se realizează cu dificultate	Observații
1.	Acuitatea auditivă: <ul style="list-style-type: none"> • perceperea vocii în șoaptă: • redarea structurilor ritmice percepute auditiv: • discriminarea și localizarea analitică a surselor sonore: 			
2.	Înțelegerea vorbirii în ansamblu:			
3.	Recunoașterea și reproducerea sunetelor perechi opuse: <ul style="list-style-type: none"> • sunete izolate: • silabe: • cuvinte: 			
4.	Controlul auditiv al vorbirii:			
5.	Autocontrolul în circuitul fonator normal <ul style="list-style-type: none"> • vorbire gradată: • vorbire de intensitate crescândă, de la șoaptă la strigăt: • vorbirea la cerere: 			
6.	Autocontrolul auditiv în corectarea defectelor de articulare:			

PROBĂ PENTRU EXAMINAREA CAPACITĂȚII DE A RECUNOAȘTE ȘI REPRODUCE SUNETE PERECHE:

Examinarea auzului fonematic

PA – BA	PAIE – BAIE
TA – DA	TATA – DATA
FA – VA	FATĂ – VATĂ
CA – GA	CARĂ – GARĂ
SA – ZA	SALE – ZALE
ȘA – JA	ȘALE – JALE

SARE – ZARE

CARE – MARE – TARE – SARE

SAC – ZAC – TAC – FAC – MAC

ȘALE – ZALE – CALE – BALE

MAMĂ – ZAMĂ – SAMĂ – LAMĂ

PASĂ – CASĂ – VAZĂ

PARĂ – PATĂ

BARĂ – BĂTĂ

BARCĂ – BARDĂ – BARZĂ

RECE – LEGE – REGE

ȚAP – TOP – DOP

CER – GER

CLONȚ – GLONȚ

COLOANĂ – COROANĂ

CREMĂ – CLEMĂ

LAMPĂ – RAMPĂ

VI. EXAMINAREA VOCII

Nr. Crt.	Aspecte examinate	Bună / Normală	Absentă	Observații
1.	Sonoritatea:			
2.	Tonalitatea:			
3.	Valoarea:			
4.	Nuanța:			
5.	Răgușeala:			
6.	Astenia vocală:			
7.	Rezonanța:			
8.	Disfonia:			
9.	Rinolalia:			
10.	Intensitatea vocii:			
11.	Melodicitatea vorbirii:			
12.	Vorbirea sacadată:			
13.	Nazonanțe sechelare:			
14.	Coordonarea verbo-motorie:			

VII. EXAMINAREA RITMULUI ȘI FLUENȚEI ÎN VORBIRE

Criteria	Observații
<p>1. Respirația:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tipul mișcărilor respiratorii; - locul și durata inspirației; - durata expirației în cursul vorbirii; <p>2. Mișcările articulatorii:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gradul de mobilitate facială în cursul vorbirii - gradul de mobilitate labială și linguală în cursul vorbirii; - gradul de mobilitate linguală în cursul vorbirii; <p>3. Fluența și ritmul general al exprimării:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cursivitatea cuvintelor; - viteza vorbirii; - particularitățile fonetice; <p>4. Tipul, locul, durata disfluențelor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - repetiții; - prelungiri; - ezitări; - pauze; - spasme; <p>5. Expresia facială în cursul vorbirii:</p> <p>6. Ticuri și mișcări auxiliare în cursul vorbirii:</p> <p>7. Cauzele apariției bâlbâielii;</p> <p>8. Factorii ascunși ai bâlbâielii.</p>	

Examenul general înregistrează date privind:

Antecedentele eredo-colaterale: .....

Antecedentele personale: .....

Istoricul tulburării: .....

Apariția și evoluția generală a bâlbâielii: .....

Alte tulburări de vorbire: .....

Condițiile în care locuiește: .....

Structura familiei și relațiile cu copilul: .....

Fișă pentru testarea vorbirii independente

Fișă de evaluare a pronunției

Nume: .....

Vârsta: .....

Data: .....

<i>Sunet</i>	<i>Poziție inițială</i>	<i>Poziție mediană</i>	<i>Poziție finală</i>
A	arici	vacă	perdea
O	oliță	foc	radio
U	umbrelă	pui	cadou
E	elefant	pește	roșie
I	iepure	lingură	ardei
Ă	ăsta	mănuși	casă
Î/Â	îngerăș	pâine	a coborî
P	pară	șarpe	dulap
B	balon	albină	cerb
M	mașină	bomboană	pom
T	tobă	autobuz	pat
D	dinozaur	crocodil	brad
N	nor	cană	scaun
L	leu	melc	cal
F	floare	telefon	cartof
V	vapor	avion	morcov
S	sanie	pisică	urs

<i>Sunet</i>	<i>Poziție inițială</i>	<i>Poziție mediană</i>	<i>Poziție finală</i>
Z	zebră	frunză	autobuz
Ț	țap	maimuță	căluț
Ș	șervețel	ușă	cocoș
J	jucării	păianjen	ruj
C	câine	muscă	porc
G	găină	papagal	steag
H	hipopotam	pahar	șah
R	rață	carte	fular
X	xilofon	boxer	pix
CE	ceas	rinocer	șoarece
CI	cireșe	bicicletă	papuci
GE	geam	deget	minge
GI	girafă	frigider	covrigi
CHE	cheie	ochelari	ridiche
CHI	chibrituri	rochie	ochi
GHE	ghete	înghețată	Gheorghe
GHI	ghiozdan	unghie	triunghi

Nume:

data:

Testarea vorbirii independente

fonem	la început	în interior	la sfârșit	înlocuirea cu alt fonem
A	ac	capac	mama	
O	oa	fasole	radio	
U	ușă	lup	leu	
E	elefant	fete	sase	
I	inel	pisică	ardei	
A	ăla	mazăra	năpustă	
I/A	inoată	mână	târi	
P	pușcă	lepată	don	
B	balon	sobă	porumb	
M	masă	lampă	salam	
F	fată	cofă	cartof	
V	vapor	tavă	moarec	
T	tobă	paton	caiet	
D	dulap	ladă	pod	
N	nas	bancă	săpun	
S	sapă	fustă	pas	
Z	zăpadă	buzunar	autobuz	
Ș	șapcă	pește	cocos	
J	jug	colec	patinal	
L	lacăt	fular	cal	
R	roată	carte	topor	
T	tap	cutit	cotet	
C	casă	vacă	sac	
G	săleată	lingură	steag	
H	haină	nahar	șah	
CE	cerc	seceră	zece	
CI	cireșe	căciulă	napuci	
GE	gene	deget	minge	
GI	gimnastică	argintiu	covrigi	
CHE	cheie	pachet	ureche	
CHI	chibrit	rochie	cidichi	
GHE	ghem	lighean	vește	
GHI	ghiocei	unghie	triunghi	

Probe pentru cunoașterea vârstei psihologice a limbajului (Descoeudres)

PROBE PENTRU CUNOAȘTEREA VÂRSTEI PSIHOLOGICE A LIMBAJULUI

(adaptare după A. DESCOEUDRES)

PROBA/ITEM	RĂSPUNS	PUNCTAJ
Proba 1 – Contrarii (cu obiecte și imagini) 1. Imaginea unei ciuperce mari și a uneia mici. 2. Openiță nouă și una veche 3. Obucată de fier tare și o bucată de cauciuc moale 4. Imaginea unui bloc înalt și a unei case scunde 5. Obucată de hârtie netedă și un glas papir zgrunțuros 6. Imaginea unui bătrân și a unui tânăr 7. Obucată de stofă călcată și una mototolită 8. Imaginea unui copil vesel și a unui copil trist 9. Desenul unei linii drepte și al uneia curbe 10. O cutie goală și una plină cucuie		
TOTAL PUNCTAJ		
Proba 2 – Completarea lacunelor dintr-un text vorbit a. S-a făcut frumos, cerul este ..... (albastru) b. Soarele este foarte ..... (fierbinte) c. Ioana și Maria se plimbă pe câmp. Ele a dună ..... (flori) d. Ele sunt foarte mulțumite, auzind cântecul frumos ale micilor ..... (păsărele) e. Deodată cerul se întunecă, se acoperă de ..... (nor) f. Fetițele se grăbesc să se întoarcă ..... (acasă) g. Înainte de-a ajunge acasă a început o mare ..... (furtună) h. Fetițele se sperie de zgomotul ..... (tunetului) i. Ele roagă să fie a dăpostite într-o casă, deoarece plouă puternic și nu au ..... (umbrelă), iar hainele lor erau complet ..... (ude)		
TOTAL PUNCTAJ		
Proba 3 – Repetare de numere Seria I 2 – 4 II 5 – 6 – 3 III 4 – 7 – 3 – 2 IV 8 – 4 – 6 – 5 – 9 V 6 – 9 – 2 – 3 – 4 – 8		
TOTAL PUNCTAJ		
Proba 4 – Cunoașterea a 6 materii Din ce sunt făcute? - cheia - masa - lingunița - fereastra - pantofii		

- casele		
TOTAL PUNCTAJ		
	RĂSPUNS	PUNCTAJ
Proba 5 – Contrarii fără obiecte sau imagini 1. cald ..... 2. uscat ..... 3. frumos ..... 4. neascultător ..... 5. curat ..... 6. mare ..... 7. ușor ..... 8. vesel		
TOTAL PUNCTAJ		
Proba 6 – Denumirea a 10 culori - roșu - verde - negru - roz - alb - violet - gri - galben - maron - albastru		
TOTAL PUNCTAJ		
Proba 7 – Cunoașterea sensului verbelor Seria I - a tuși - a fricționa - a câștiga - a arunca - a spăla - a respira Seria a II-a - a scrie - a se apleca - a se balansa - a se ridica - a săni - a împinge (ceva)		
TOTAL PUNCTAJ		
TOTAL PUNCTAJ PROBĂ		
VÂRSTA PSIHOLIGICĂ A LIMBAJULUI		

CALCULAREA VÂRSTEI PSIHOLOGICE A LIMBAJULUI

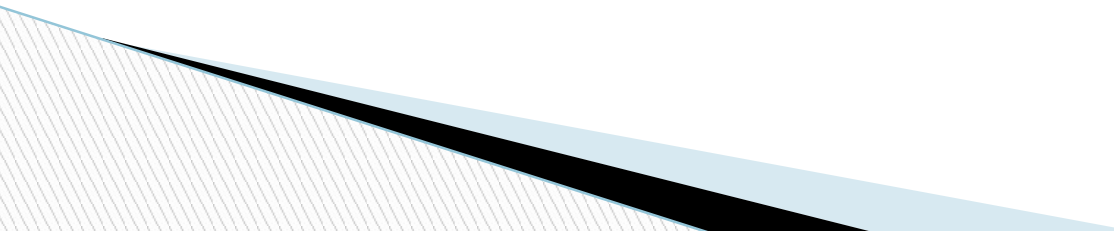
Proba	Coeficientul corespunzător vârstelor				
	3 ani	4 ani	5 ani	6 ani	7 ani
I. Contrarii (cu obiecte și imagini)	4	5	6	8	12
II. Lacune	2	3	4	6	8
III. Cifre	3	3	4	5	5
IV. Materii	3	4	5	6	6
V. Contrarii (fără obiecte și imagini)	4	5	6	7	8
VI. Culori	2	3	4	6	8
VII. Verbe	4	6	8	9	11
TOTAL	22	29	37	47	58

Se adună valorile realizate de fiecare copil pentru fiecare probă. Apoi se adună punctajul realizat la cele 7 probe, iar suma se împarte la 7 și se obține vârsta psihologică a limbajului, care poate să corespundă sau nu vârstei cronologice.

EVALUAREA FINALĂ

În evaluarea dinamică a dislaliei se vor avea în vedere următoarele aspecte:

- emiterea corectă a sunetului în silabe și cuvinte în diferite poziții (inițială, medie, finală);*
  - emiterea corectă a sunetului în cuvinte de dificultăți crescânde;*
  - vorbire reflectată corectă;*
  - vorbirea independentă corectă a sunetului, cuvântului;*
  - pronunția corectă a sunetului în conversație, povestiri și poezii redactate liber.*
-

Exemplificare material verbal utilizat în evaluarea finală

Diferențierea sunetelor S-Z la nivel de silabe

Se pronunță rar următoarele silabe, în pereche:

<u>sa-za</u>	<u>as-az</u>	<u>asa-aza</u>	<u>sas-zaz</u>	<u>sasa-zaza</u>
<u>se-ze</u>	<u>es-ez</u>	<u>ese-eze</u>	<u>ses-zes</u>	<u>sese-zeze</u>
<u>si-zi</u>	<u>is-iz</u>	<u>isi-izi</u>	<u>sis-zis</u>	<u>sisi-zisi</u>
<u>so-zo</u>	<u>os-oz</u>	<u>oso-ozo</u>	<u>sos-zos</u>	<u>soso-zozo</u>
<u>su-zu</u>	<u>us-uz</u>	<u>usu-uzu</u>	<u>sus-zus</u>	<u>susu-zuzu</u>

Diferențierea sunetelor S-Z la nivel de cuvinte

Se pronunță rar următoarele cuvinte, în pereche:

<u>sare-zare</u>	<u>seamă-zeamă</u>	<u>pasă-pază</u>
<u>sac-zac</u>	<u>ser-zer</u>	<u>oase-oaze</u>
<u>seu-zeu</u>	<u>sale-zale</u>	<u>groasă-groază</u>
<u>Sica-Zica</u>	<u>spor-zbor</u>	<u>vase-vaze</u>

Se pronunță rar următoarele cuvinte ce conțin ambele sunete:

<u>zise</u>	<u>schiază</u>	<u>Sânziana</u>	<u>suzetă</u>
<u>surpriză</u>	<u>surzător</u>	<u>ziarist</u>	<u>zacuscă</u>
<u>astăzi</u>	<u>desenează</u>	<u>visează</u>	<u>interzis</u>
<u>prânzească</u>	<u>încâlzească</u>	<u>ursuz</u>	

Completează cuvintele cu litera S sau Z.

.....OARE

.....MEU

.....ÂMBET

CAI.....Ă

FRUN.....Ă

MA.....Ă

VEIO.....Ă

.....CAUN

ANANA.....

.....IAR

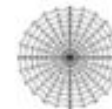
CACTU.....

VALI.....Ă

PRO.....OP

PÂN.....Ă

Denumește imaginile, apoi formulează un enunț cu fiecare imagine de la sunetul S și câte o întrebare cu fiecare imagine de la sunetul Z

S

Z

Diferențierea sunetelor S-Z la nivel de propoziții

Varza este proaspătă.

Soldatul stă de pază.

Sânziana schiază pe zăpadă.

Astăzi este ziua surorii mele.

Cosmin desenează o casă.

Sandu se visează ziarist.

Cazimir este când surâzător, când ursuz.

Astăzi, la televizor, este emisiunea ”Surprize-surprize”.

Azorel, plin de zăpadă, a intrat în casă să se încălzească.

Exerciții de diferențiere a sunetelor S-Z

- ✓ **Citeste cuvintele și subliniază cu o linie sau o culoare pe cele în care auzi sunetul “S” și cu două linii sau altă culoare pe cele în care auzi sunetul “Z”:**
  - șapcă, disc, zid, ascuns, pasăre, aragaz, salopetă, profesor, zăpadă, poză, necaz, viteză, soră, usturoi
- ✓ **Desparte în silabe cuvintele următoare și spune în care silabă se aude sunetul “S” și “Z”:**
  - zacuscă, desenez, scuză, sezon, senzație, zestre, solzi, dansez
- ✓ **Citește textul, scoate apoi pe o coloană toate cuvintele care conțin sunetul “S” iar pe altă coloană cele care conțin sunetul “Z”:**
  - Gospodina își trezea lucrătoarele cu noaptea-n cap și le punea la treabă îndată ce cocoșul cânta zorii de zi. Lucrătoarelor li se păru greu din cale-afară să se scoale așa devreme și se gândiră să-i ia viața cocoșului, ca să n-o trezească pe stăpână. Făcură întocmai, numai că nimeriseră mai prost: temându-se să nu doarmă mai mult decât trebuie, stăpâna le trezea și mai devreme pe lucrătoare.

✓ Citește și memorează

Toată-n alb, ca o poveste
Iarna vine fără veste,
Nici colet și nici scrisoare
N-a trimis din lumea mare.

Până să ne dumirim,
Noi, copiii, s-o primim
S-a-nrurat așa deodată,
Fără noimă zarea toată.

Și apoi a-nceput să cadă
Câte-un mic fulg de zăpadă
Iar dacă privești acum
Este totul alb pe drum.

S e soarele voios
Ce ne râde la fereastră,
El e tare de folos,
Pentru florile din glastră!

Z e zmeul colorat,
Tocmai bun de înălțat,
Să alergi cu el prin soare,
Cât este ziua de mare!

*Prin ținutul tropical
Galopează ca un cal
Pasărea cu puf moluț
Și cu numele de ... STRUȚ*

*Haina ei dungată,
De aristocrată
O făcu celebră
Pe vecina ... ZEBRĂ*

0:12

Cuvinte cu S

Cuvinte cu Z

VASE		

VAZE		

Submit Answers

Diferentiere S-Z

by Mirelaastanoaiei

Edit Content Like Bookmark More

0:44

S

Z

Submit Answers

Diferentiere S-Z

by Cris75andra

Edit Content Like Bookmark More

0:14

✓ 1

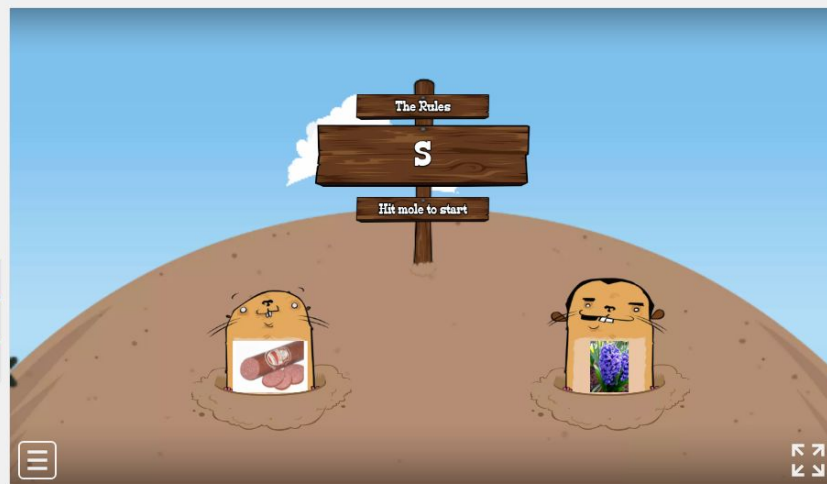
A	
B	
C	

4 of 12

Diferentiere S-Z. Cu ce sunet incepe cuvantul?

by Catalinalauranuti

Edit Content Like Bookmark More

Cârțița Z-S

by lamdragne

SUNETUL Z SUNETUL S

Edit Content Like Bookmark More

BIBLIOGRAFIE

- ✓ *Roșan, A. (2015). Psihopedagogie specială. Editura Polirom, Iași;*
- ✓ *Vrășmaș, E. (2003). Set de instrumente, probe și teste pentru evaluarea educațională a copiilor cu dizabilități. Editura MarLink, București;*
- ✓ *Talaș, D. A. (2015). Revista Română de Terapia Tulburărilor de Limbaj și Comunicare*
- ✓ *Anca, M., Hațegan, C. (2008). Terapia limbajului. O abordare interdisciplinară, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;*
- ✓ *Revista română de Terapia Tulburărilor de Limbaj. Vol. IV, Nr. 2, 2018, editată de ASTTLR;*
- ✓ <https://wordwall.net/ro/resource/3564395/c%c3%a2rti%c8%9ba-z-s>
- ✓ <https://wordwall.net/ro/resource/7742129/ce-sunet-auzi-s-sau-z->